

TEMINIS (ILGALAIKIS) PLANAS

Dalykas: lietuvių kalba

Klasė: 9

Pamokų skaičius: 5 pamokos per savaitę (iš viso 185 pamokos)

Laikotarpis: 1 mokslo metai

Priemonės: Bendrosios programos; Irena Kanišauskaitė, Nijolė Šervenikaitė, Saulius Žukas . Literatūros vadovėlis 9 kl.,2006; Bronius Dobrovolskis, Regina Koženiauskienė, Danguolė Mikulėnienė. Lietuvių kalba 9 kl., 2005 (ir kiti plano ketvirtoje skiltyje nurodyti šaltiniai).

Tikslas (iš Bendrųjų programų)

Sudaryti prielaidas mokiniams ugdytis komunikavimo ir kultūrinę kompetencijas, būtinas kiekvieno žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, sėkmingai mokymosi, visuomeninei ir būsimai profesinei veiklai

Uždaviniai

Kad būtų pasiektas dalyko tikslas mokiniai:

- kuria įvairaus pobūdžio sakininius ir rašytinius tekstus, siekdami įvairių tikslų įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose;
- ugdosi poreikį sąmoningai skaityti, gebėjimą kritiškai vertinti įvairaus pobūdžio tekstus ir įvairias kultūrinio gyvenimo formas;
- ugdosi poreikį nuolat tobulinti savo kalbinius gebėjimus, remdamiesi kalbos ir literatūros žiniomis, įgunda tikslingai taikyti įvairias strategijas;
- pažįsta grožinės literatūros savitumą, patiria estetinių išgyvenimų, supranta esminių vertybių prasmę;
- pažįsta kalbą ir literatūrą kaip tautos kultūros dalį, suvokia kultūros tradicijas ir jas kūrybingai plėtoja.

Vertinimas

Taikoma bendra mokyklos arba mokytojo parengta vertinimo sistema. Nuolat taikomas formuojamasis vertinimas atsižvelgiant į pamokos uždavinius. Pažymiais įvertinami rašiniai, teksto suvokimo, kalbėjimo užduotys, kontroliniai ir projektiniai darbai.

Etapas, uždaviniai. Įvadas(1 – 2 pamokos) : supažindinti su BP nuostatomis ir tikslais, numatomu pasiekimų ir kompetencijų ugdymu, ugdymo turiniu, vertinimu.			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
2.3.Sąmoningai skaitys, stebės ir koreguos savo suvokimą .Apmąstys savo skaitymo veiklą ir planuos mokymąsi. 1.3.Gebės sąmoningai klausytis, stebėti ir koreguoti savo suvokimą, tikslingai naudosis tinkamomis klausymo ir kalbėjimo strategijomis. 1.4.Gebės kalbėti atsižvelgdami į adresatą(mažai pažįstami ar nepažįstami žmonės) ir komunikacinę situaciją(įvairios oficialios situacijos). Tinkamai pasirinks kalbinę raišką ir turinį. 3.2.Gebės taikyti daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių; sieks mintis formuluoti tiksliai, glaustai, logiškai.	2.3.1.- 2.3.3.Suvoks skaitymo ir jo strategijų reikšmę. 1.3.1.,1.4.2. Suvoks klausymo ir kalbėjimo bei jų strategijų reikšmingumą. 3.2.1.- 3.2.5. Suvoks, kad minčių formulavimo aiškumas, tikslumas, glaustumas, logika priklauso nuo rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių taikymo.	Supažindinama su vertinimo sistema.	Aptariant mokymo ir mokymosi priemones, akcentuoti, kad ne visi tekstai bus vadovėlyje, kad reikės naudotis ir papildomais šaltiniais. Aptariamoms pagrindinėms lietuvių kalbos ugdymo srityms: kalbėjimas, klausymas, skaitymas, rašymas.
Etapas, uždaviniai . Antika (29 pamokos) : aptarti antikos pasaulio ypatybes, mitinio mąstymo ženklus, vertybes, žmogaus sampratą, estetikos ypatumus.			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
2.1.Gebės skaityti ir suvokti negrožinį tekstą. 1.5.Gebės tiksliai, aiškiai informuoti ,nuosekliai, dalykiškai paaiškinti su	2.2.1.Mokės skaitomų tekstų informaciją performuoti į užrašus, konspektus, lenteles, schemas.	Vertinamas grupės darbas, pranešimų pristatymas. Vertinimas diferencijuojamas.	Įtvirtinti sąvokų antika, įvaizdis, kontekstas, kultūros epocha, lyrinis išgyvenimas, lyrinis subjektas, metafora ,

antika susijusias sąvokas, antikos pasaulio kultūros procesus, iškiliausius kultūros ir mokslo reiškinius, etikos ir estetikos principus. Laikydami numatytų kriterijų, pristatys grupės darbą apie antikos pasaulį ir žmogų.	1.5.3. Pasirinks būdus aiškinimui komponuoti, išdėstys teiginius laikydami priežasties ir pasekmės ryšio. 1.5.4. Laikysis pristatymo reikalavimų. 1.5.5. Žinos, kaip tikslingai apdoroti informaciją naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis. 3.1.7. Komponuos tekstą laikydami trinarės struktūros reikalavimų: įžanga, dėstymas, apibendrinimas. 1.4. Kalbės atsižvelgdami į adresatą ir komunikacinę situaciją. Tinkamai pasirinks kalbinę raišką ir turinį.		motyvas vartojimą. Grupėmis skaitys D. Dilytės straipsnį „Antikos pasaulis ir žmogus“, grafiškai pavaizduos šio straipsnio idėjas, pristatys klasės draugams parengtą pranešimą. D. Dilytė. Antikos pasaulis ir žmogus.// „Visuotinės literatūros skaitiniai 9-12 klasėms“ I d. (parengė M. Mikalajūnas) Darbas grupėmis diferencijuojamas
2.1.A. Skaitydami antikos tekstus, gebės daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas: remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, nurodys teksto tikslą, aptars tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes.	2.1.2. Perskaitę ir aptarę antikos mitus, gebės nurodyti esminius antikos bruožus. 2.1.3. Skirs mitologinį ir istorinį kontekstus. 2.1.5. Supras, kad to paties teksto interpretacijos gali būti įvairios, svarbu, kad jos būtų pagrįstos tekstu.	Kaupiamasis vertinimas už gilesnes mitų prasmės įžvalgas. Kaupiamasis vertinimas už gebėjimą sieti mito struktūrą su jo prasmėmis.	Skaitys graikų mitus „Sizifas“ ir „Narcizas“.
2.1.B. Skaitydami antikos tekstus, gebės juos interpretuoti, paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis, grožiniame kūrinyje vaizduojamas situacijas remdamiesi įvairių sričių žiniomis, teksto visuma, teksto istoriniu kontekstu.	2.1.1. Atpažins aiškiai nusakytus ir numanomas autoriaus tikslus. 2.1.4. Sies kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. 2.1.7. Skirs grožinio kūrinio pasakotojo ir veikėjo reiškiamus požiūrius.	Kaupiamasis vertinimas už gebėjimus paaiškinti epinio pasakojimo savitumą.	Skaitys ir aptars Homero „Odisejos“ ištraukas.

2.1.C.Gebės analizuoti, kaip antikiniuose tekstuose kuriama prasmė: aptars dramos veiksmo ir kalbėjimo situaciją, vaizduojamo pasaulio elementus antikinėje tragedijoje .	2.1.10.Paaškins, kaip kalbinės raiškos priemonių pasirinkimą, komponavimo ypatumus nulemia autoriaus tikslai, adresatas, situacija. 2.1.12.Skirs išorinį ir vidinį konfliktą. 2.1.4.Sies kūrinio vaizduojamąjį pasaulį , problematiką , vertybes su kūrinio kontekstu.	Kaupiamasis vertinimas už gebėjimą paaškinti antikinės tragedijos modelio universalumą.	Skaitys Sofoklio tragediją „Antigonė“.
2.1.C. Gebės aptarti, kaip moderniam eilėraštyje kalbinės raiškos priemonėmis kuriama prasmė, siekiama tam tikro įspūdžio, poveikio skaitytojui.	2.1.3.Skirs biografinį, mitologinį ir istorinį kontekstus. 2.1.13.Atpažins tekste metaforas ir mokės paaškinti jos paskirtį ir reikšmę. 2.1.9.Atpažins antikos įvaizdžius grožiniame kūrinyje.	Kaupiamasis vertinimas už gebėjimus atskleisti eilėraščio prasmę, remiantis mitologiniu kontekstu. Prieš rašinį susumuojamas kaupiamasis vertinimas ir parašomas pažymys	Skaitys J.Degutytės eilėraščių „Antigonė“. J.Degutytė. Antigonė //Neužpūsk pienės pūko, V., 1985,P.39.
3.1.C.Gebės rašydami rašinį paaškinti antikos žmogaus prigimties paslaptis, jo moralines nuostatas, santykius su dievais, tradicijomis, įstatymais, kitais žmonėmis. Palygins du veikėjus kiekvieną jų charakterizuodami , aiškiai nurodydami lyginimo aspektus. 3.1.D.Gebės išsakyti savo požiūrį į charakterizuojamus veikėjus nuosekliai plėtodami pagrindinę mintį, vertindami. Argumentuodami remsis aptartais šaltiniais. 3.3.A.Kaups medžiagą rašymui ir	3.1.1.Paaškins, kaip kalbinė raiška ir turinys priklauso nuo tikslo, adresato pasirengimo, vertybinių nuostatų, įsitikinimų. 3.1.5.Žinos pagrindinius aiškinimo modelius. 3.1.6.Vartos neutralią kalbą, beasmenius sakinius, neveikiamosios rūšies dalyvius. 3.1.7.Tinkamai ties sakinius dalelytėmis, jungtukais, įterpiniais. 3.1.8.Komponuos tekstą laikydamiesi trinarės struktūros reikalavimų. 3.1.11.Tinkamai komponuos pastraipas. 3.1.13.Mokės cituoti. 3.2.4.Taikys privalomus rašybos ir skyrybos atvejus.	Rašinys „ Dvi seserys – du skirtingi pasauliai.“ Vertinamas turinys , struktūra, raiška atsižvelgiant į mokinių žinias, raštingumas gali būti vertinamas atsižvelgiant tik į pakartotas rašybos taisykles. Galutinis pažymys už rašinį rašomas atsižvelgus į pastangas analizuojant ir tobulinant savo darbą.	Rengsis ir rašys rašinį „ Dvi seserys – du skirtingi pasauliai.“ Rašinio rašymą diferencijuoti: silpniesiems galima nurodyti mažesnę apimtį.

planuos rašymo užduočiai atlikti skirtą laiką. 3.3.B. Atsižvelgdami į tikslą, adresatą, bendruosius stiliaus reikalavimus, tobulins tekstą kalbinės raiškos, turinio, struktūros ir taisyklingumo aspektais. 3.3.C. Remdamiesi savo rašymo veiklos stebėjimu ir kitų suteikta grįžtamąja informacija aiškinsis, kokios planavimo, rašymo ir redagavimo strategijos asmeniškai tinkamiausios.	3.3.B. Gebės tinkamai analizuoti savo rašinį. (Konkrečių gebėjimų ugdymas nurodytas pirmoje plano skiltyje).	Vertinamas ir gebėjimas stebėti savo rašymo veiklą. Gali būti vertinamas mokymosi dienoraštis, kuriame būtų atsakyta į klausimus (Ką aš dariau? Kaip man sekėsi? Ką supratau? Kur galėčiau pritaikyti?).	Analizės ir rašinio tobulinimo darbą diferencijuoti.
	3.2.1. Morfologijos (kalbos dalių), rašybos taisyklių ir sintaksės (sakinio dalių, kablelio rašymo vientisiniame sakinyje) kartojimas. Skirs vientisinius ir sudėtinius sakinius. 3.2.3. Paaškins rašybos ir privalomosios skyrybos atvejus, savo padarytas klaidas.	Morfologijos ir sintaksės žinios vertinamos parašius rašinį.	

Etapas, uždaviniai. Tautosaka (29 pamokos) : aptarti lietuvių tautosakos rūšis ir žanrus, mitinio mąstymo ženklus, vertybes, žmogaus sampratą.			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
1.1 Rengdami pranešimą apie tautosakos savitumą, nurodys autoriaus tikslus (informuoti, sudominti).	1.1.3. Pasižymės informaciją atsižvelgdami į klausymosi tikslą.. 1.2.1. Grupuos informaciją: aiški - neaiški, žinoma - nežinoma, naudinga – nenaudinga.	Vertinimas sutelkiamas į gebėjimus kalbėti ir klausytis, nes tautosaka yra būtent sakytinio žodžio menas.	Įvaizdis, metafora, personifikacija, deminutyvas, paralelizmas, inversija, retorinis klausimas,

2.1.C.Aptars dainos kalbėjimo situaciją, vaizduojamo pasaulio elementus. Gebės aptarti, kaip kalbinės raiškos priemonėmis kuriama prasmė.	2.1.1.Atpažins numanomas autoriaus tikslus. 2.1.4.Sies dainos vaizduojamąjį pasaulį su kūrinio kontekstu. 2.1.9.Atpažins Pasaulio medžio, Rėdos rato bei kitus tautosakos ir mitologijos įvaizdžius liaudies dainoje, gebės juos sieti su kūrinio prasme.	Pranešimų apie tautosakos savitumą ir gebėjimas analizuoti liaudies dainą vertinimas pažymiais. Kaupiamasis vertinimas už gebėjimą kalbėti ir klausytis.	pakartojimas, hiperbolė, Rėdos ratas, Pasaulio medis. Tautosakos savitumas. Lietuviškų dainų pasaulis.
1.2. Vertins klausomo teksto turinį, raišką, poveikį klausytojui ir kalbėjimo kultūrą: išsakys savo požiūrį, argumentuos.	1.2.2. Aptars, tinka ar ne kalbinė raiška konkrečiai situacijai. 1.2.5. Aptars, ar tikslingai kalbėtojas naudojami nežodinėmis priemonėmis: žvilgsniu, gestais, mimika, kūno laikysena.		Pasakos „Eglė žalčių karalienė“, „Trečiojo brolio tarnystė“. (Klausysis pasakų ir patys jas seks, atpažins mitologijos ženklus, vertybes, aptars žmogaus sampratą..) Trečiojo brolio tarnystė. // N. Šervėnikaitė. Literatūra IX klasei. V., 1998. Virtuali tautosakos mokymo pamoka (naudotis parengta kompiuterine medžiaga
1.3. Sąmoningai klausys, stebės ir koreguos savo suvokimą. 1.8. Efektyviai klausysis, klaus, atsakys, kels problemas, svarstys. 1.9. Reikš mintis žodžiu taisyklinga ir stilinga kalba: paisys kalbos normų, kalbės tiksliai, aiškiai, glaustai, sieks įtaigumo.	1.3.1. Supras, kaip reikia klausytis (dėmesys žodžiams, kurie nukreipia į svarbią informaciją, pauzių reikšmė, pasižymėjimo svarba).		Sakmės ir padavimai. (Klausysis ir patys pasakos. Analizuos struktūrą, aptars prasmę, vertybes.)

2.1.B.Skaitydami šiuolaikinės literatūros tekstus, gebės juos interpretuoti, paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis remdamiesi tautosakos žiniomis, tautosakos kontekstu.	2.1.4.Sies kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką , vertybes su tautosakos kontekstu. 2.1.5.Supras, kad to paties kūrinio interpretacijos gali būti įvairios, svarbu, kad jos būtų pagrįstos tekstu.		Tautosaka ir literatūra.(Aptars tautosakos sąsajas sus šiuolaikine literatūra.)
3.1. Rašys atsižvelgdami į tikslą, situaciją, adresatą. 3.1.A. Pasirinks kalbinę raišką ir pritaikys turinį atsižvelgiant į situaciją ir adresatą. 3.1.D. Išsakys savo požiūrį, nuosekliai plėtodami pagrindinę mintį, vertindami Tinkamai argumentuos remdamiesi tautosakos šaltiniais. 3.1 .E. Kurs įtikinamojo pobūdžio tekstus. Tinkamai pasirinks kalbinės raiškos priemones. 3.3. B. Atsižvelgdami į tikslą, adresatą, bendruosius stiliaus reikalavimus tobulins tekstą ar nurodytą jo dalį kalbinės raiškos, turinio, struktūros ir taisyklingumo aspektais.	3.1.15. Įvertins adresato įsitikinimus ir atitinkamai pasirinks argumentus. 3.1.16. Vartos emocinę, vertinamojo pobūdžio leksiką, liepiamosios bei tariamosios nuosakos veiksmažodžius, įvairias retorines priemones (retorinius klausimus) asmeninio pobūdžio laiške. 3.2.1. Skirs vientisinius ir sudėtinius sakinius. 3.2.3. Paaiškins rašybos ir privalomosios skyrybos atvejus, savo padarytas klaidas. 3.2.4. Taisyklingai vartos gramatines formas ir konstrukcijas, nurodytas <i>Turinio apimtyje</i>. 3.2.5. Nurodys bendruosius stiliaus reikalavimus (aiškumas, tikslumas, glaustumas, logiškumas). 3.3.B.Tobulins savo darbą (gebėjimų ugdymas nurodytas pirmoje skiltyje .)	Vertinamas laiškas pažymiu pagal iš anksto nurodytus kriterijus. Galutinis pažymys už laišką rašomas atsižvelgiant į pastangas jį tobulinant.	Rašys laišką labiausiai patikusiam tautosakos veikėjui.

1.9. Reikš mintis žodžiu taisyklinga kalba.	Kirčiavimas. . Mokiniai skirs tvirtapradę ir tvirtagalę priegaides. Mokysis kalbos dalių (linksniuojamųjų ir nelinksniuojamųjų, veiksmažodžio, nekaitomų) kirčiavimo (sukirčiuos linksnių formas, kai nurodyta kirčiuotė, taikys priešpaskutinio skiemens, žodžio galo kirčiavimo taisykles). Mokysis neaiškius atvejus patikrinti kirčiavimo žodyne.	Mokytojas stebės mokinių kalbą, fiksuos klaidas ir apibendrinęs atkreips mokinių dėmesį į netaisyklingai kirčiuojamus žodžius.	Kirčiavimo lentelės. Kompiuterinė programa kirčiavimui mokyti.
Etapas, uždaviniai . Viduramžiai (28 pamokos) : skatinti suvokti viduramžių žmogaus idealą, atskleisti riteriškumo sampratą, estetikos ypatumus.			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
1.5. Tiksliai, aiškiai informuos: nuosekliai, dalykiškai paaiškins sąvokas, analizuos procesus, reiškinius. Laikydami numatytų kriterijų pristatys viduramžių epochą. 3.1.C. Paaiškins sudėtingesnius procesus, reiškinius, aiškiai nurodydami logines sąsajas, vartodami dalykinę kalbą, tinkamas sąvokas ir terminus. Palygins du objektus, aiškiai nurodydami lyginimo aspektus.	2.1.2. Nurodys esminius viduramžių bruožus. 1.5.3. Išdėstys teiginius laikydami priežasties ir pasekmės ryšio. 1.5.4. Laikysis pristatymo reikalavimų. 1.5.5. Žinos, kaip tiksliai rasti, įvertinti ir apdoroti informaciją naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis.	Grupėmis rengia kompiuterines pateiktis apie viduramžius ir jas pristato. Pažymiu vertinamas parengimas ir pristatymas.	Sąvokos: viduramžiai, antitezė, miniatiūra. Visuotinės literatūros istorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. V., 1998 J. Huizinga. Viduramžių ruduo. T. Vjrand. Jaunimui apie meną.
2.1. Supras plačiai visuomenei skirtus grožinius ir negrožinius tekstus. 2.1.A. Darys teksto visumą apibendrinančias išvadas: remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir Biblijos	2.1.4. Sies Biblijos vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. 2.1.1. Atpažins aiškiai išsakytus ir numanomus autoriaus tikslus. 2.1.3. Skirs istorinį, kultūrinį, biblinį kontekstus.	Samprotavimo rašinys „Ar Biblijos tiesos aktualios šių dienų jaunimui?“ Pažymys rašomas už visą rašymo procesą, įvertinant ne tik galutinį rezultatą, bet ir visą darbą rašymo proceso metu.	Biblija. Senasis Testamentas. Pradžios knyga. Pasakojimas apie Kainą ir Abelį. Pasakojimas apie Babelio bokštą. Ištraukos iš Naujojo Testamento.

kontekstu, nurodys teksto tikslą, aptars tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes. 2.1.B. Interpretuos skaitomus tekstus: paaiškins netiesiogiai pasakytas mintis, Biblijoje vaizduojamas situacijas remdamiesi įvairių sričių žiniomis, teksto istoriniu, kultūriniu kontekstu.	2.1.9. Atpažins Biblijos ir kitus kultūrinius įvaizdžius grožiniuose ir negrožiniuose tekstuose.		Evangelija pagal Matą. Kalno pamokslas. Palyginimas apie vynuoges ir darbininkus. Šventasis Raštas: Pasaulinės literatūros biblioteka. V.,1991
2.3.A. Įvairiais būdais tikrins teksto suvokimą: atpažins neaiškias, prieštaringas teksto dalis, formuluos klausimus, perfrazuos mintis.	2.1.6. Skirs faktą ir nuomonę. 2.3.2. Paaiškins, kaip spręsti įvairias teksto suvokimo problemas. 3.1.1. Paaiškins, kaip kalbinė raida ir turinys priklauso nuo tikslo, vertybinių nuostatų, įsitikinimų, komunikavimo situacijos.	Kurs riterio priesaiką. Vertinama atsižvelgiant į kūrybiškumą (kaupiamasis).	Prancūzų epas „Rolando giesmė“. Integruoti su istorija.
2.1.A. Darys teksto visumą apibendrinančias išvadas: remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, nurodys teksto tikslą, aptars tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes.	2.1.1. Atpažins aiškiai išsakytus ir numanomas autoriaus tikslus. 2.1.3. Skirs istorinį, kultūrinį kontekstus. 2.1.4. Sies laiškuose vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu.	Rašys motyvacinį laišką. Vertinama pažymiu.	Gedimino laiškai. Sieti su J.Vaičiūnaitės poezija
2.1.B. Interpretuos skaitomus tekstus: paaiškins netiesiogiai pasakytas mintis, požiūrius, senovės remdamiesi įvairių sričių žiniomis, teksto visumą, teksto istoriniu, kultūriniu kontekstu.	2.1.5. Supras, kad to paties teksto interpretacijos gali būti įvairios, svarbu, kad jos būtų pagrįstos tekstu.	Kurs miniatiūrą sekdami Rytų poezija. Kaupiamasis vertinimas.	Senovės Rytų poezija.
3.3 .A. Kaups medžiagą rašymui. Planuos rašymo užduočiai atlikti skirtą laiką.	3.1.2. Rengdamiesi rašyti įvertins adresato pasirengimą, numatys jo lūkesčius ir atitinkamai reaguos.	Sudėtinių sakinių vartojimas, jų skyryba vertinama tikrinant plane	Visi šie gebėjimai ugdomi rašant numatytus rašto

3.1. Rašys atsižvelgdami į tikslą, situaciją, adresatą. 3.1.A. Pasirinks kalbinę raišką ir pritaikys turinį atsižvelgdami į situaciją (oficiali, neoficiali) ir adresatą . 3.1.D. Išsakys savo požiūrį, nuosekliai plėtodami pagrindinę mintį, vertindami. Tinkamai argumentuos remdamiesi įvairaus pobūdžio šaltiniais. 3.2. Taikys daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių; sieks mintis formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai, logiškai. 3.3. B. Atsižvelgdami į tikslą, adresatą, bendruosius stiliaus reikalavimus tobulins tekstą ar nurodytą jo dalį kalbinės raiškos, turinio, struktūros ir taisyklingumo aspektais. 3.3.C. Remdamiesi savo rašymo veiklos stebėjimu ir kitų suteikta grįžtama informacija aiškinsis, kokios planavimo, rašymo ir redagavimo strategijos asmeniškai tinkamiausios.	3.1.3. Vengs šnekamosios kalbos žodžių, frazių oficialiose situacijose. 3.1.5. Žinos pagrindinius aiškinimo modelius: teiginys - pavyzdys, priežastis - pasekmė, lyginimas. Atsižvelgdami į aiškinimo tikslą, pasirinktą modelį. 3.1.8. Komponentuos tekstą laikydamiesi trinarės struktūros reikalavimų (įžanga, dėstymas, apibendrinimas). 3.1.11. Tinkamai komponuos pastraipas (teiginys, argumentai, apibendrinimas). 3.1.13. Mokės cituoti, perfrazuoti šaltinius. 3.1.14. Tinkamai vartos siejamąsias priemones (dalelytes, jungtukus, įterpinius, siejamąsias pastraipas). 3.2.3. Paaikškins rašybos ir primalomosios skyrybos atvejus, savo padarytas klaidas. 3.2.4. Taisyklingai vartos gramatines formas ir konstrukcijas, nurodytas <i>Turinio apimtyje</i>. 3.2.5. Nurodys bendruosius stiliaus reikalavimus (aiškumas, tikslumas, glaustumas, logiškumas). 3.3.1. Nurodys, kokias strategijas taiko spręsdamas įvairias rašymo problemas.	numatytus rašto darbus.	darbus. Samprotavimo rašinys remiantis aptartais teksta. Riterio priesaika. Miniatiūra. (Rašo namuose, diferencijuotai – berniukai kuria riterio priesaiką, mergaitės - miniatiūrą.)
--	--	--------------------------------	---

	Sudėtiniai prijungiamieji sakiniai. Mokysis sudėtinių prijungiamųjų sakinių rūšių, šalutinių sakinių laipsnių, šalutinių sakinių sintaksinių sinonimų, sudėtinių sakinių skyrybos (privalomųjų taisyklių).		Šalutinių sakinių skyryba įtvirtinama atliekant numatytus rašto darbus.
Etapas, uždaviniai . Renesansas (29 pamokos) : pabrėžti humanizmo vertybes, pasitikėjimą žmogaus kūrybinėmis galiomis, ryši su antika .			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
1.5.Tiksliai, aiškiai informuos: nuosekliai, dalykiškai paaiškins sąvokas, analizuos procesus, reiškinius. Laikydami nustatytų kriterijų, pristatys Renesanso epochą.	1.5.1.Pasirinks būdus ir priemones, padedančias adresatui geriau suvokti informaciją. 1.5.3.Išdėstys teiginius laikydami priežasties ir pasekmės ryšio, teminės tvarkos.	Vertinama pažymiais iš anksto supažindinus su vertinimo kriterijais.	S.Cveigas.Žvilgsnis į epochą. // Visuotinės literatūros skaitiniai, I d.(parengė M.Mikalajūnas) Įtvirtinamos sąvokos Renesansas, antika, aliuzija, kontekstas.
2.1.A.Darys teksto visumą apibendrinančias išvadas; remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, nurodys teksto tikslą, aptars tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes.	2.1.1.Atpažins aiškiai išsakytus ir numanomas autoriaus tikslus. 2.1.2.Nurodys esminius Renesanso bruožus. 2.1.4.Sies kūrinio vaizduojamąjį pasaulį , problematiką , vertybes su kūrinio kontekstu.	Vertinamas gebėjimas daryti išvadas.	M.de Servantesas .Don Kichotas (ištraukos)
2.1.C Aptars, kaip kalbinės raiškos ir komponavimo priemonėmis kuriama dramos kūrinio prasmė , kaip siekiama tam tikro įspūdžio, poveikio skaitytojui.	2.1.10. Paaiškins, kaip kalbinės raiškos priemonių pasirinkimą, komponavimo ypatumus nulemia autoriaus tikslai, adresatas, situacija. 2.1.12. Skirs išorinį ir vidinį konfliktą. 2.1.13.Atpažins tekste metaforą, ironiją.	Vertinamas gebėjimas dramos kūrinio prasmę sieti su kalbine raiška ir komponavimo ypatumais.	V.Šekspyras. Karalius Lyras.

2.1.B Interpretuos skaitomą tekstą: paaiškins netiesiogiai pasakytas mintis, remdamiesi teksto istoriniu kultūriniu kontekstu.	2.1.5. Supras, kad to paties teksto interpretacijos gali būti įvairios, svarbu, kad jos būtų pagrįstos tekstu. 2..1.9. Atpažins Biblijos ir kitus kultūrinius įvaizdžius. 2.1.4. Sies kūrinio vaizduojamąjį pasaulį su istoriniu kultūriniu kontekstu.	Vertinamas gebėjimas interpretuoti tekstą, remiantis istoriniu kultūriniu kontekstu.	M.Mažvydas. Katekizmas.(Prakalba)
2.3.A. Įvairiais būdais tikrinsis teksto suvokimą: atpažins neaiškias teksto dalis, formuluos klausimus, perfrazuos mintis savais žodžiais.	2.3.1. Atsižvelgdami į tikslą pasirenks tinkamą skaitymo būdą. 2.3.2. Paaiškins, kaip spręsti įvairias teksto suvokimo problemas.	Vertinamas gebėjimas tikslingai skaityti ir suvokti tekstą.	M.Daukša. Postilė.(Prakalba)
3.1.E. Kurs įtikinamojo pobūdžio tekstą. Tinkamai pasirenks kalbinės raiškos priemones, atsižvelgdami į adresatą. 3.3.B. Atsižvelgdami į tikslą, adresatą, stiliaus reikalavimus, tobulins tekstą kalbinės raiškos, turinio, struktūros, taisyklingumo aspektais.	3.1.15. Atitinkamai pasirenks argumentus. 3.1.16. Vartos emocinę leksiką, įvairias retorines priemones. 3.1.11. Tinkamai komponuos pastraipas.	Rašys esė apie visuomenės gyvenimo problemas. Vertinamas gebėjimas kurti įtikinamojo pobūdžio tekstą, tinkamai pasirenkant kalbinės raiškos priemones.	Remsis skaitytais ir aptartais tektais.
3.1.C. Paaiškins sudėtingesnius procesus, reiškinius, požiūrius.	3.1.4.Skirs aiškinimą ir argumentavimą. 3.1.5. Žinos pagrindinius aiškinimo modelius : teiginys – pavyzdys, priežastis – pasekmė.	Rengiant trumpus pranešimus,vertinamas gebėjimas paaiškinti kalbos, kaip socialinio reiškinio, procesus, ir gebėjimas atskleisti M.Mažvydo ir M.Daukšos reikšmę Lietuvos kultūros raidai.	Skaitys tekstus apie seniausius lietuvių kalbos rašytinius šaltinius, išaiškins jų kultūrinį kontekstą, reikšmę Lietuvos kultūrai.
Etapas, uždaviniai ir tauti. Romantizmas (29 pamokos): aptarti romantinį maištą, individualizmą, humaniškumą, romantinės literatūros idealus, romantinį herojų.			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
2.2.Atsižvelgdami į mokymosi tikslą gebės dirbti su įvairaus pobūdžio (taip pat ir įvairialypės informacijos) tektais: savarankiškai susirasti kelis	2.2.1.Mokės informaciją performuoti į užrašus, konspektus, lenteles, schemas. 2.2.3.Žinos kelis būdus šaltinio patikimumui įvertinti.	Kaupiamasis namų darbų vertinimas	Įtvirtinamos sąvokos: romantizmas, autoironija, elegija,satyra,

įvairaus pobūdžio šaltinius ir mokymuisi reikalingą informaciją.			įvaizdis, lyrinis išgyvenimas, lyrinis subjektas. Aptariami epochos bruožai, romantinės literatūros idealai.
2.1.A.Gebės daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas : remdamiesi tiesiogiai pasakytais dalykais, potekste ir kūrinio kontekstu, nurodys teksto tikslą, aptars tematiką, problemas, pagrindines mintis, vertybes. 2.1.B.Gebės interpretuoti, paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis, požiūrius, grožiniame kūrinyje vaizduojamas situacijas remdamiesi įvairių sričių žiniomis, teksto visuma, teksto istoriniu kultūriniu kontekstu 2.1.C.Gebės analizuoti, kaip tekstuose (interpretacijose) kuriama prasmė: aptars veiksmo situaciją, vaizduojamojo pasaulio elementus tekste bei vizualiniame mene, aptars, kaip kuriama prasmė, siekiama įspūdžio .	2.1.1.Mokės atpažinti išsakytus ar numanomas autoriaus tikslus. 2.1.2.Galės nurodyti esminius romantizmo bruožus kūrinysje. 2.1.4.Gebės sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu. 2.1.5.Galės suprasti, kad to paties teksto interpretacijos gali būti įvairios (miuziklas, filmas), svarbu, kad jos būtų pagrįstos tekstu.	Vertinamas gebėjimas epochos bruožus sieti su konkrečiu personažu. Kaupiamasis vertinimas už dalyvavimą aptarime, argumentavimą diskutuojant.	Romantinio herojaus tipažas, remiantis V. Hugo „, Paryžiaus katedra“. Aptariamoms žanro ypatybės. Analizuojami pagr. veikėjų bruožai, vertybės ir siejama su romantizmo idėjomis.
1.4.Gebės aptarti medžiagą atsižvelgdamas į adresatą ir	1.4.4.Kalbėdami stebės auditorijos reakciją ir atitinkamai reaguos.	Galutinis įvertinimas	

komunikacinę situaciją .	2.1.10.Supras, kaip kalbinių priemonių pasirinkimą lemia autoriaus tikslas, situacija. 2.1.7.Skirti gražinio kūrinio pasakotojo ir veikėjo reiškiamus požiūrius.	Kaupiamasis vertinimas už darbą pamokose.	Integravimas su muzika: ištraukų iš miuziklo peržiūra, aptarimas (galima filmo peržiūra). Aptarimas.
	2.1.3.Mokės skirti biografinį, socialinį, istorinį kultūrinį kontekstus. 2.1.4.Gebės sieti kūrinio vaizduojamąjį pasaulį, problematiką, vertybes su kūrinio kontekstu.		A. Mickevičius. Konradas Valenrodas (ištraukos)
2.1.Gebės skaityti ir suvokti grožinį tekstą.	2.1.13.Atpažins tekste metaforą, antitezę, ironiją, hiperbolę, paaškins jų paskirtį bei prasmę.		Romantizmas Lietuvoje. Maironio asmenybė. Istorinis, kultūrinis kontekstas. Maironio poezija „Pavasario balsai“ Tekstų skaitymas, audio įrašų klausymas, aptarimas.

			Kirčiavimas (silabotoninės eilėdaros įtvirtinimas)
	2.1.6. Mokės skirti faktą ir nuomonę. 2.1.8. Mokės skirti negražinio teksto autoriaus ir jo cituojamuose šaltiniuose reiškiamus požiūrius.	Vertinama teksto suvokimo užduotis. Vertinamas darbas su tekstu. Diferecijuotas vertinimas. Vertinamas rašto darbas.	Meninių priemonių kartojimas. Teksto suvokimo užduotis: A. Nyka-Niliūnas „Maironio likimo paraštėje“. Tarptautinių žodžių ir neteiktinų žodžių vartojimas A. Nykos-Niliūno tekste. A. Baranauskas. Asmenybė, istorinis, kultūrinis kontekstas.
Kirčiuodamas mokės skirti tvirtapradę ir tvirtagalę priegaides. (8.5.2.4.) Gebės kirčiuoti kalbos dalis (sukirčiuoti linksnių formas, kai nurodyta kirčiuotė, taikyti priešpaskutinio skiemens, žodžio galo kirčiavimo taisyklės). (8.5.2.4.)	2.2.1. Mokės informaciją performuoti į konspektą, mokės sieti su jau turima informacija. 3.1.1. Rašydamas dienoraštį gebės pasirinkti kalbinę raišką.	Kaupiamasis vertinimas.	Dienoraštis. Ruošiamasi rašyti dienoraštį. Dienoraščio rašymas. Aptarimas. A. Baranausko ir

Neaiškius atvejus mokės patikrinti kirčiavimo žodyne.(8.5.2.4.) 2.1.C.Gebės analizuoti, kaip tekstuose kuriama prasmė, siekiama įspūdžio . 2.1.Gebės skaityti ir suvokti negrožinį tekstą.	3.2.4.Taisyklingai vartos gramatines formas ir konstrukcijas.		šiuolaikino jaunuolio dienoraščių problematikos palyginimas, išvadų rašymas.
3.2.Taikys žinomas gramatikos taisykles. 2.2.Gebės tinkamai atsirinkti, klasifikuoti informaciją. Vertinti šaltinių informatyvumą, patikimumą. 3.3.A.Kaups medžiagą rašymui. Planuos rašymo užduočiai atlikti skirtą laiką. 3.1.A.Pasirinks kalbinę raišką ir pritaikys turinį atsižvelgiant į situaciją ir adresatą. 3.2.Taikys daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių; sieks mintis formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai, logiškai. 2.1.Gebės suprasti plačiajai visuomenei skirtus grožinius tekstus. 2.3.A.Gebės taikyti tinkamas strategijas poemai suvokti. Gebės vartoti ir pagal privalomasias skyrybos taisykles skirti sudėtingus sujungiamuosius, bejungtukius, mišriuosius sakinius.(8.5.2.4.) 3.2.Taikys daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių; sieks mintis	2.1.15.Mokės tinkamai vartoti sąvokas. 3.3.A.Gebės kaupti medžiagą esė rašymui, planuoti užduočiai skirtą laiką.	Esė vertinimas.	„ Anykščių šilelis“. Romantizmo apibendrinimas. Rašomas esė apie šiuolaikinio žmogaus santykį su mišku. Esė aptarimas.

formuluoti aiškiai, tiksliai, glaustai, logiškai.			
Etapas, uždaviniai . Realizmas(29 pamokos.) : aptarti gyvenimo tikrovės vaizdavimą, tipizavimą ir psychologizavimą, pozityvizmo idealus, socialinę problematiką, realistinį vaizdavimo būdą..			
Gebėjimai	Žinios ir supratimas	Vertinimas	Šaltiniai, sąvokos, pastabos
1.2. Vertins klausomo teksto turinį, raišką, poveikį klausytojui, tinkamai pasirinkę vertinimo kriterijus, išsakys savo požiūrį, argumentus.	1.2.1.Grupuos informaciją: aiški – neaiški, žinoma – nežinoma, naudinga – nenaudinga. 1.2.3. Aptars, ar kalbėtojas aiškiai suformulavo kalbos tikslą, ar kalbėjo aiškiai, konkrečiai.	Vertinamas gebėjimas vertinti klausomo teksto turinį ir kalbėtojo pasirengimą.	Įtvirtinamos sąvokos: realizmas, siužetinė linija. Iš anksto paskirta mokinių grupė rengs pranešimą apie realizmo epochos bruožus.
2.1.D. Vertins skaitomų tekstų turinį ir raišką , pagrįsdami vertinimus tekstu.	2.1.16. Nurodys grožinio teksto vertinimo kriterijus. 2.1.17. Supras, kad tekstuose reiškiami įvairūs požiūriai, kad juos reikia atpažinti ir kritiškai vertinti.	Vertinamas gebėjimas kritiškai vertinti realistinį kūrinį.	O.de Balzakas. Tėvas Gorijo.
2.1.B.Interpretuos grožiniame kūrinyje vaizduojamas situacijas remdamiesi įvairių sričių žiniomis.	2.1.7. Skirs grožinio kūrinio pasakotojo ir veikėjo reiškiamus požiūrius. 2.1.9. Atpažins kultūrinius įvaizdžius grožiniame kūrinyje.	Vertinamas gebėjimas interpretuoti realistinio kūrinio situacijas remiantis įvairių sričių žiniomis.	Pasirinktas I. Bunino apsakymas.
2.3.B. Apmąstys savo skaitymo veiklą: remdamiesi savo veiklos stebėjimu ir kitų suteikta grįžtama informacija, išsikels teksto suvokimo gebėjimo tobulinimo tikslus.	2.3.1. Atsižvelgdami į tikslą, pasirinks tinkamą skaitymo būdą. 2.3.2. Paaiškins, kaip spręsti įvairias teksto suvokimo problemas.	Vertinamas gebėjimas išsikelti teksto suvokimo gebėjimo tobulinimo tikslus.	Žemaitė. Marti.
3.3. Sąmoningai rašys taikydami strategijas ir žinias apie rašymo procesą.	3.3.1. Nurodys, kokias strategijas taiko spręsdami įvairias rašymo problemas. 3.3.2. Naudosis papildomomis priemonėmis prasmės niuansams perteikti.	Vertinamas gebėjimas sąmoningai rašyti, taikant strategijas ir žinias apie rašymą.	Kuria apsakymą taikydami žinias apie realizmą.
3.2. Taikys daugumą rašybos, skyrybos, gramatikos taisyklių.	3.2.1.Skirs vientisinius ir sudėtinius sakinius. 3.2.3. Paaiškins rašybos ir privalomos skyrybos atvejus, savo padarytas klaidas.	Vertinamas gebėjimas taikyti daugumą rašybos ir skyrybos taisyklių, taip pat	Raštingumo gebėjimas įtvirtinamas ir

		gebėjimas paaiškinti savo klaidas.	patikrinamas atliekant įvairias rašto darbų užduotis.
Rezervinis laikas (10 pam.)			